

RR-0878

Third Year B. Sc. Examination

March / April – 2010

Mathematics : Paper - VII

(Abstract Algebra)

(Old Course)

Time : Hours]

[Total Marks :

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination :
T. Y. B. Sc.

Name of the Subject :
Mathematics - 7 (Old)

Subject Code No. : 0 8 7 8 Section No. (1, 2,.....): Nil

Seat No. :

Student's Signature

(૨) બધા જ પ્રશ્નોના ફરજિયાત છે.

(૩) જમણી બાજુના અંક ગુણ સૂચવે છે.

(૪) પ્રચલિત સંકેતોને અનુસરો.

૧ માગ્યા મુજબ જવાબ આપો :

૧૫

(૧) સમૂહ G માં દર્શાવો કે $(ab)^{-1} = b^{-1}a^{-1}$, $\forall a, b \in G$.

(૨) જો G એ સાંત સમૂહ તથા $a \in G$ હોય, તો સાબિત કરો કે $a^{O(G)} = e$.

(૩) જો G એ શૂન્યેત્તર વાસ્તવિક સંખ્યાઓનો ગણ, જે ગુણાકારના નિયમ હેઠળ સમૂહ થતો હોય અને $f: G \rightarrow G$ હોય કે જેથી $f(x) = x^3$ થાય તો સાબિત કરો કે f એ સમરૂપ વિધેય છે.

(૪) જો ϕ એ મંડળ R થી મંડળ $\bar{R}$ પરની સમરૂપતા હોય, તો સાબિત કરો કે

(૧) $\phi(0) = \bar{0}$

(૨) $\phi(-a) = -\phi(a)$, $\forall G \in R$.

(પ) ધારો કે R એ યુક્લિડીય મંડળ છે. જો $a, b, c \in R$ માટે $a|bc$ તથા $(a, b) = 1$ હોય તો સાબિત કરો કે $a|c$.

૨ (અ) જો a તથા b ધન પૂર્ણાંક સંખ્યાઓ હોય, તો સાબિત કરો કે $[a, b](a, b) = a \cdot b$. ૬

(બ) જો $a|x, b|x$ અને $(a, b) = 1$ હોય તો સાબિત કરો કે $ab|x$. ૬

(ક) સાબિત કરો કે $G = \{1, 2, 3, 4\}$ એ $X_5, 5$ ને સાપેક્ષ ગુણાકાર ક્રિયા હેઠળ સમક્રમી સમૂહ છે. ૬

અથવા

૨ (અ) સાબિત કરો કે ૬

(૧) જો $a \equiv b \pmod{n}$ અને $c \equiv d \pmod{n}$ હોય તો $ac \equiv bd \pmod{n}$.

(૨) જો $ab \equiv ac \pmod{n}$ અને $(a, n) = 1$ હોય તો $b \equiv c \pmod{n}$.

(બ) પૂર્ણાંક સંખ્યાઓ m તથા n એવી શોધો કે જેથી $(227, 143) = 227m + 143n$. ૬

(ક) જો સમૂહ G માટે $(a \cdot b)^2 = a^2 \cdot b^2, \forall a, b \in G$ હોય તો સાબિત કરો કે G સમક્રમી છે. ૬

૩ (અ) જો H એ સમૂહ G નો અરિક્ત સાંત ઉપગણ કે G ની ક્રિયા ગુણાકાર હેઠળ સંવૃત્ત હોય, તો સાબિત કરો કે H એ G નો ઉપસમૂહ છે. ૬

(બ) સાબિત કરો કે સમૂહના કોઈ પણ બે ઉપસમૂહોનો છેદગણ ઉપસમૂહ છે. ૬

(ક) સમૂહમાં સમશેષતાના સંબંધની વ્યાખ્યા આપો. સાબિત કરો કે સમૂહનો આ સમશેષતાનો સંબંધ સામ્ય સંબંધ છે. ૬

અથવા

- ૩ (અ) જો G એ સાંત સમૂહ તથા $a \in G$ હોય તો સાબિત કરો કે $O(a) \mid O(G)$. ૬
- (બ) સાબિત કરો કે અવિભાજ્ય કક્ષાવાળું સમૂહ ચક્રીય હોય છે. ૬
- (ક) જો H એ 2 આંકનો, સમૂહ G નો ઉપસમૂહ હોય તો સાબિત કરો કે H એ G નો નિયત ઉપસમૂહ છે. ૬

- ૪ (અ) ધારો કે $\phi: G \rightarrow \bar{G}$ એ સમૂહ G થી સમૂહ $\bar{G}$ પરની સમરૂપતા છે. સાબિત કરો કે સમરૂપતા ϕ નો ગર્ભ, $\text{Ker } \phi$ એ G નો નિયત ઉપસમૂહ છે. ૬
- (બ) નીચે આપેલા વિધેયો સમૂહની સમરૂપતા છે એમ સાબિત કરો અને તેમના ગર્ભ પણ શોધો :

(૧) $\phi: G \rightarrow G; \phi(x) = x^2, \forall x \in G$, જ્યાં G એ ગુણાકાર હેઠળ તમામ ધન વાસ્તાવિક સંખ્યાઓનો સમૂહ છે.

(૨) $\phi: G \rightarrow G; \phi(x) = x^3, \forall x \in G$, જ્યાં G એ 12 કક્ષાવાળો a થી સર્જિત ચક્રીય સમૂહ છે.

- (ક) જો $a = (1\ 3\ 5)(1\ 2)$ અને $b = (1\ 5\ 7\ 9)$ હોય તો $a^{-1}ba$ શોધો. ૬

અથવા

- ૪ (અ) સાબિત કરો કે સમૂહ G ના બધા અંતઃઆત્મરૂપતાનો ગણ $I(G)$ એ G ના બધા આત્મરૂપતાના સમૂહ $A(G)$ નો ઉપસમૂહ છે. ૬
- (બ) સાબિત કરો કે G એ સમક્રમી સમૂહ હોય તો અને તો જ વિધેય $\phi: G \rightarrow G$ જ્યાં $a\phi = a^{-1}, \forall a \in G$ એ આત્મરૂપતા છે. ૬
- (ક) ધારો કે $G = \{e, a, b, a \cdot b\}$ એ સમૂહ છે જ્યાં $a^2 = b^2 = (a \cdot b)^2 = e$ અને $ab = ba$ છે. G ની તમામ આત્મરૂપતાના ગણ $A(G)$ ને શોધો. ૬

- ૫ (અ) પૂર્ણ પ્રદેશની વ્યાખ્યા આપો. સાબિત કરો કે દરેક ક્ષેત્રએ પૂર્ણ પ્રદેશ છે. ૬
- (બ) સાબિત કરો કે જો સમક્રમી મંડળ D પૂર્ણ પ્રદેશ હોય તો અને તો જ ૬
- $$ab = ac \Rightarrow b = c, \forall a, b, c \in D, \text{ જ્યાં } a \neq 0.$$
- (ક) જો U તથા V મંડળ R ના ઇષ્ટમંડળો હોય તો સાબિત કરો કે $U+V$ ૬
- એ R નું ઇષ્ટમંડળ છે.

અથવા

- ૫ (અ) સાબિત કરો કે મંડળ સમરૂપતા $\phi: R \rightarrow \bar{R}$ એ એકરૂપતા હોય તો ૬
- અને તો જ $I(\phi) = (0)$.
- (બ) ધારો કે R એકમ ઘટકવાળું સમક્રમી મંડળ છે, જેમાં ફક્ત (0) તથા ૬
- (R) પોતે એમ બે જ ઇષ્ટમંડળો હોય તો સાબિત કરો કે R એ ક્ષેત્ર છે.
- (ક) બુલિય મંડળ R માં સાબિત કરો કે $a+a=0, \forall a \in R$ અને આ ૬
- પરથી સાબિત કરો કે બુલિય મંડળ સમક્રમી છે.

- ૬ (અ) ધારો કે R એ યુક્લિડીય મંડળ છે. જો $A = (a_0)$ એ R નું મહત્તમ ૬
- ઇષ્ટમંડળ હોય, તો સાબિત કરો કે a_0 એ R નો અવિભાજ્ય ઘટક છે.
- (બ) ધારો કે R એ યુક્લિડીય મંડળ છે. જો $b \neq 0$ એ R નો એકમ ના ૬
- હોય તો સાબિત કરો કે $d(a) < d(ab), a \in R$.
- (ક) સાબિત કરો કે દરેક ક્ષેત્ર એ યુક્લિડીય મંડળ છે. ૬

અથવા

- ૬ (અ) ધારો કે R એ યુક્લિડીય મંડળ છે. સાબિત કરો કે R નો પ્રત્યેક શૂન્યેત્તર ૬
- ઘટક કાં તો એકમ છે અથવા તો તેને સાંત અવિભાજ્ય ઘટકોના ગુણાકાર
- તરીકે દર્શાવી શકાય છે.
- (બ) સમક્રમી મંડળમાં વિભાજ્ય સંબંધને વ્યાખ્યાયિત કરો ધારો કે R એ એકમ ૬
- ઘટકવાળો પૂર્ણ પ્રદેશ છે. જો $a, b \in R$ માટે $a|b$ અને $b|a$ હોય તો
- સાબિત કરો કે a તથા b સહયોગી છે.
- (ક) સાબિત કરો કે એકમ ઘટકવાળા સમક્રમી મંડળ પરનો સંબંધ a એ b નો ૬
- સહયોગી છે એ સામ્ય સંબંધ છે.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the Instruction No. 1 of Page no. 1.
(2) All the questions are compulsory.
(3) Figures to the right indicate marks.
(4) Follow usual notations.

1 Answer as directed : **15**

- (1) In a group G , show that $(ab)^{-1} = b^{-1}a^{-1}$, $\forall a, b \in G$.
- (2) If G is a finite group and $a \in G$ then prove that $a^{O(G)} = e$.
- (3) Prove that $f: G \rightarrow G$ defined by $f(x) = x^3$ where G is a group of all non zero real numbers under multiplication is a homomorphism.
- (4) Let ϕ be a homomorphism of a ring R into a ring $\bar{R}$ then prove that
- (1) $\phi(0) = \bar{0}$
- (2) $\phi(-a) = -\phi(a)$, $\forall a \in R$.
- (5) Let R be a Euclidean ring. If for $a, b, c \in R$, $a | bc$ and $(a, b) = 1$ then prove that $a | c$.

- 2** (a) If a and b are positive integers, then prove that **6**
 $[a, b](a, b) = ab$.
- (b) If $a | x$, $b | x$ and $(a, b) = 1$ then prove that $ab | x$. **6**
- (c) Prove that $G = \{1, 2, 3, 4\}$ is an abelian group under **6**
the operation of X_5 , multiplication modulo 5.

OR

- 2 (a) Prove that 6
- (1) If $a \equiv b \pmod{n}$ and $c \equiv d \pmod{n}$ then
 $ac \equiv bd \pmod{n}$.
- (2) If $ab \equiv ac \pmod{n}$ and $(a, n) = 1$ then
 $b \equiv c \pmod{n}$.
- (b) Find the integers m and n such that 6
 $(227, 143) = 227m + 143n$.
- (c) IF for a group G $(ab)^2 = a^2 b^2, \forall a, b \in G$ then 6
 prove that G is abelian.
- 3 (a) If H is a non-empty finite subset of a group G , 6
 closed under associative product then prove that H is
 a subgroup of G .
- (b) Prove that the intersection of any two subgroups of 6
 a group is a subgroup.
- (c) Define a congruence relation in group. Prove that a 6
 congruence relation in group is an equivalence relation.
- OR**
- 3 (a) If G is a finite group and $a \in G$ then prove that 6
 $O(a) | O(G)$.
- (b) Prove that a group of a prime order is cyclic. 6
- (c) If H is a subgroup of a group G of index 2, then 6
 prove that H is a normal subgroup of G .
- 4 (a) Let $\phi: G \rightarrow \bar{G}$ be a homomorphism of a group G into 6
 a group $\bar{G}$. Then prove that the kernel of
 homomorphism ϕ , $\ker \phi$ is a normal subgroup of G .
- (b) Prove that the given mappings are group 6
 homomorphisms and also find their kernels :

- (1) $\phi: G \rightarrow G; \phi(x) = x^2, \forall x \in G$, where G is the group of all positive real numbers under multiplication,
- (2) $\phi: G \rightarrow G; \phi(x) = x^3, \forall x \in G$, where G is the cyclic group generated by a of order 12.
- (c) If $a = (1\ 3\ 5)(1\ 2)$ and $b = (1\ 5\ 7\ 9)$ then find $a^{-1}ba$. 6

OR

- 4 (a) Prove that the set $I(G)$ of all inner automorphism of a group G is a subgroup of the group $A(G)$, of all automorphism of G . 6
- (b) Prove that G is an abelian group if and only if $\phi: G \rightarrow G$ defined by $a\phi = a^{-1}$ for all $a \in G$ is an automorphism. 6
- (c) Find the set $A(G)$ of all automorphisms of the group $g = \{e, a, b, a \cdot b\}$ where $a^2 = b^2 = (a b)^2 = e$ and $ab = ba$. 6
- 5 (a) Define an integral domain. prove that every field is an integral domain. 6
- (b) Prove that a commutative ring D is an integral domain if and only if for a, b, c in D with $a \neq 0$, the relation $ab = ac \Rightarrow b = c$, holds. 6
- (c) If U and V are ideals of a ring R , then prove that $U+V$ is also an ideal of R . 6

OR

- 5 (a) Prove that homomorphism $\phi: R \rightarrow \bar{R}$ is isomorphism 6
if and only if the kernel of ϕ , $I(\phi) = (0)$.
- (b) Let R be a commutative ring with unit element 6
whose only ideals are (0) and R itself. Then prove
that R is a field.
- (c) In a boolean ring R , prove that $a + a = 0$, 6
 $\forall a \in R$ Moreover, prove that a Boolean ring is
commutative.
- 6 (a) Let R be a Euclidean ring. If $A = (a_0)$ is a maximal 6
ideal of R then prove that a_0 is a prime element
of R .
- (b) Let R be a Euclidean ring. If $b \neq 0$ is not unit in 6
 R then prove that $d(a) < d(ab)$, $a \in R$.
- (c) Prove that every field is an Euclidean ring. 6

OR

- 6 (a) Let R be an Euclidean ring. Then prove that every 6
non-zero element in R is either unit or can be written
as the product of a finite number of prime elements of
 R .
- (b) Define the divisibility relation in commutative ring. 6
Let R be an integral domain with unit element. If for
 $a, b \in R$, $a|b$ and $b|a$ then prove that a and b are
associates.
- (c) Prove that the relation of a is an associate of b is an 6
equivalence relation in a commutative ring with unit
element.